

Kela|Fpa

Kelan lääkinällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti

Tammikuu-huhtikuu 2024

Kelan lääkinällisten kuntoutuspalvelujen omavalvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa koskeva laki edellyttää, että Kela palvelunjärjestäjänä valvoo järjestämiään ja korvaamiaan kuntoutuspalveluja.

Lain tarkoituksena on

- varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasturvallisuus
- varmistaa laadultaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä
- edistää valtion, hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän, Kelan, palveluntuottajan ja viranomaisen välistä yhteistyötä.

Kelan lääkinällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaohjelma

Kelan [omavalvontaohjelmassa](#) kuvataan, miten Kela varmistaa lainsäädännössä sille annettujen tehtävien hoitamisen.

Ohjelmaan on kirjattu, miten Kela seuraa kuntoutuksen palvelujen toteutumista, saatavuutta ja yhdenvertaisuutta, laatua ja turvallisuutta sekä jatkuvuutta. Ohjelmaan on myös kirjattu, miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Kela raportoi neljän kuukauden välein, miten omavalvontaohjelma on toteutunut ja mitä toimenpiteitä seurannan perusteella on tehty.

Omavalvonnalla Kela varmistaa järjestämänsä kuntoutuksen palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden, laadun ja turvallisuuden sekä yhdenvertaisuuden. Kela tekee omavalvontaa yhteistyössä palveluntuottajiensa kanssa.

Kelan kuntoutuspalvelujen omavalvonta koskee

- vaativaa lääkinällistä kuntoutusta
- kuntoutuspsykoterapiaa ja
- harkinnanvaraista lääkinällistä kuntoutusta.

[Lue lisää Kelan kuntoutuspalveluista \(kela.fi\)](#)

Omavalvonnan seurannan kohteet

Saatavuus ja yhdenvertaisuus: Kela seuraa, miten eri ikäryhmiin kuuluvat ja eri puolilla Suomea asuvat asiakkaat saavat Kelan järjestämiä ja korvaamia kuntoutuspalveluja. Tavoitteena on taata asiakkaalle oikea-aikainen kuntoutus.

Laatu ja turvallisuus: Kela seuraa ja kehittää palvelujen laatua ja turvallisuutta 1) asiakaspalautteiden 2) kuntoutuksen laatua seuraavien arviointimittareiden sekä 3) kuntoutuksesta tehtävien tutkimusten avulla. Laadun kriteerit ja turvallisuutta koskevat vaatimukset kuvataan kuntoutuspalvelun palvelukuvauksessa tai etuus- ja menettelyohjeessa.

Jatkuvuus: Kela seuraa järjestämiensä kuntoutuspalvelujen asiakasmääriä sekä kuntoutuspalvelujen kustannuksia, jotta se voi taata kustannustehokkaat ja maantieteellisesti kattavat kuntoutuspalvelut myös tulevaisuudessa. Kela järjestää ja korvaa palveluja, jotka yhdessä muiden järjestämien palvelujen kanssa muodostavat kuntoutuspalvelujen kokonaisuuden.

Käsitteitä

Kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005, Kelan kuntoutuslaki) säädetään Kelan järjestämän ja korvaaman kuntoutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Kuntoutuksella tarkoitetaan lain 3 §:ssä tarkoitettuja palveluita.

Kela kuntoutuksen järjestäjänä

Kelan kuntoutuslaissa on säädetty Kelan tehtävistä kuntoutuksen järjestäjänä, korvaajana ja kuntoutuksen kehittäjänä. Kelan kuntoutuslain 53 §:n mukaisesti Kela voi järjestää laissa tarkoitetun kuntoutuksen joko tuottamalla kuntoutuspalvelut itse tai hankkimalla palvelut muilta palveluntuottajilta.

Palveluntuottaja

Palveluntuottaja on yritys, yhteisö tai yksityinen elinkeinoharjoittaja, joka tuottaa Kelalle kuntoutuspalveluja Kelan ja palveluntuottajan välisen sopimuksen perusteella tai joka on Kelan kuntoutuspsykoterapian tai harkinnanvaraisen neuropsykologisen kuntoutuksen vahvistusmenettelyllä hyväksymä palveluntuottaja.

Kelan kuntoutus vuonna 2023

Kuntoutus-
asiakkaiden määrä*

145 832

Kuntoutus-
vuorokaudet ja
tapaamiset
yhteensä*

3,8 milj. kpl

Harkinnanvaraisen
lääkinnällisen kuntoutuksen
asiakkaita

38 091

Harkinnanvaraisen
neuropsykologisen
kuntoutuksen asiakkaita

547

Vaativan lääkinällisen
kuntoutuksen
asiakkaita

45 419

Kuntoutus-
psykoterapian
asiakkaita

64 511

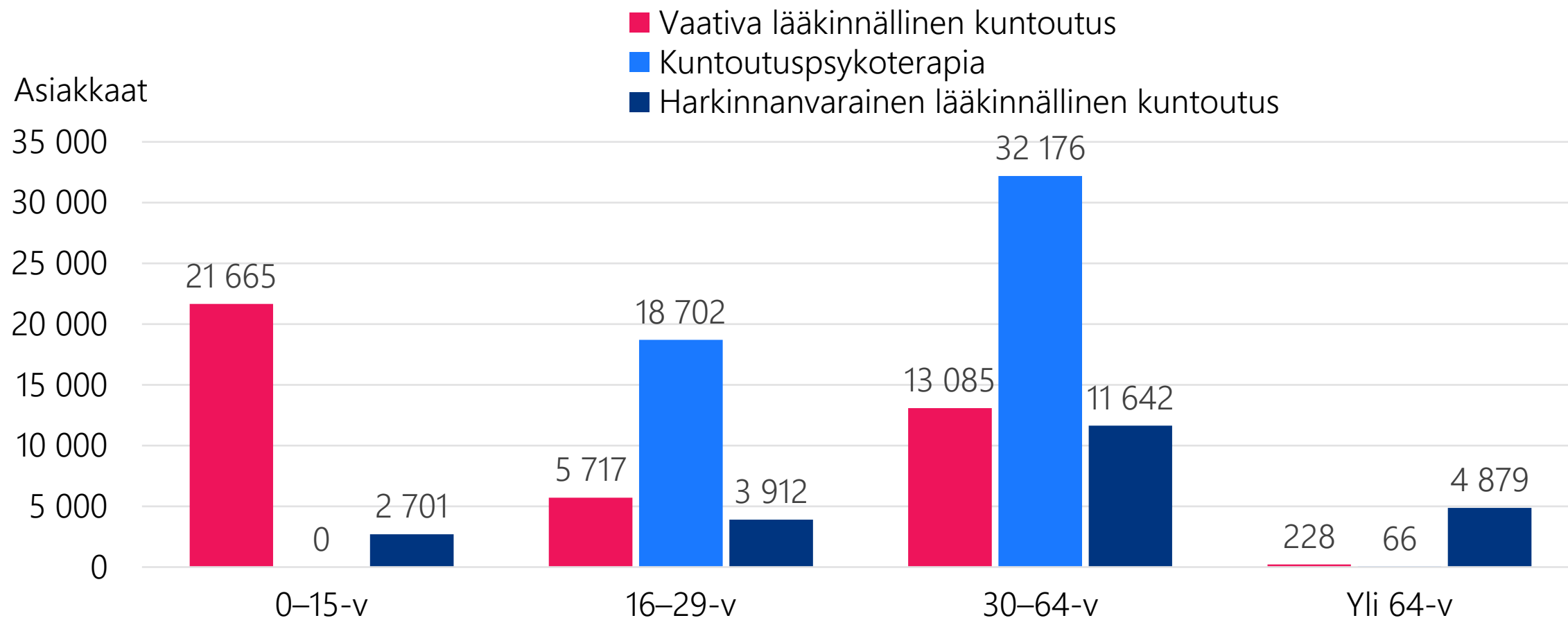
*Kuntoutusasiakkaiden määrään sisältyy kuntoutuspsykoterapiaa sekä vaativaa ja harkinnanvaraista lääkinällistä kuntoutusta saavien määrä.

Kela|Fpa

Kuntoutuspalvelujen saatavuus, yhdenvertaisuus ja jatkuvuus

Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti tammi-huhtikuu 2024

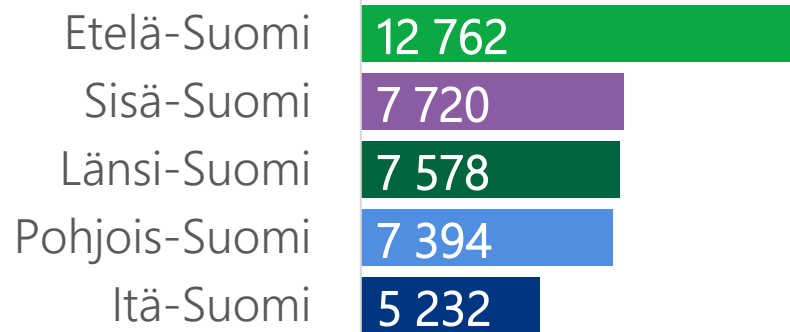
Kuntoutusasiakkaat ikäryhmittäin

Vaativa lääkinällinen kuntoutus yhteistyöalueittain

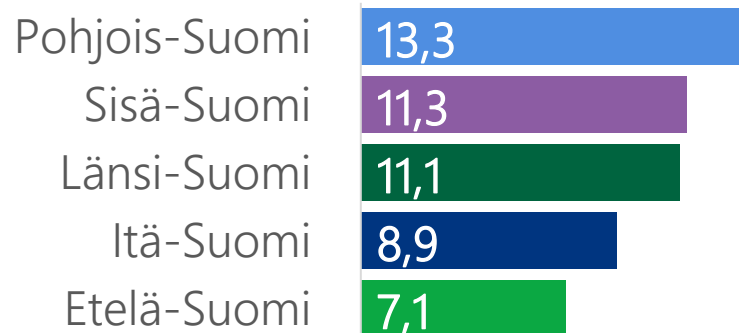
Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

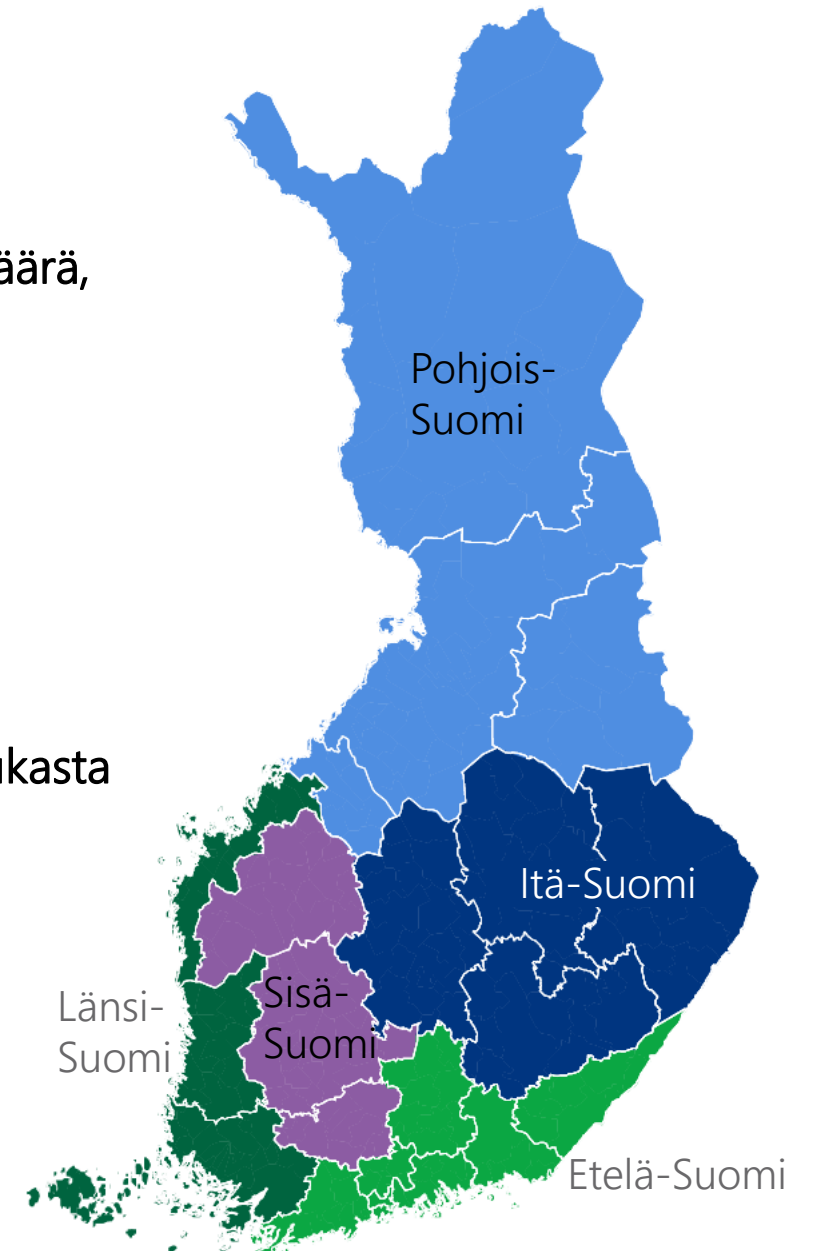
40 695

Asiakkaat 1 000 asukasta (0–64-v.) kohti

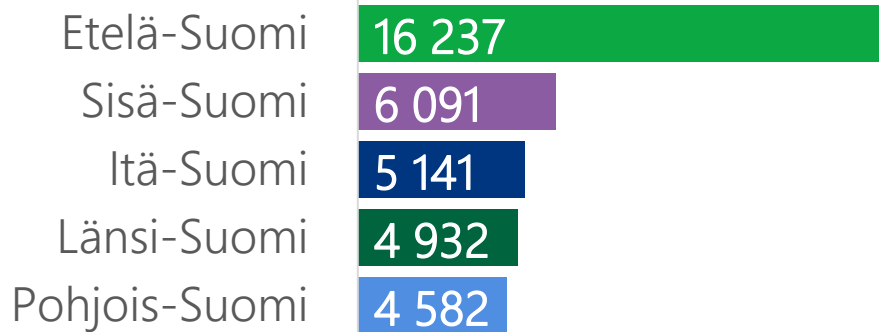
Asiakkaat 1 000 asukasta (0–64-v.) kohti koko maa

9,4

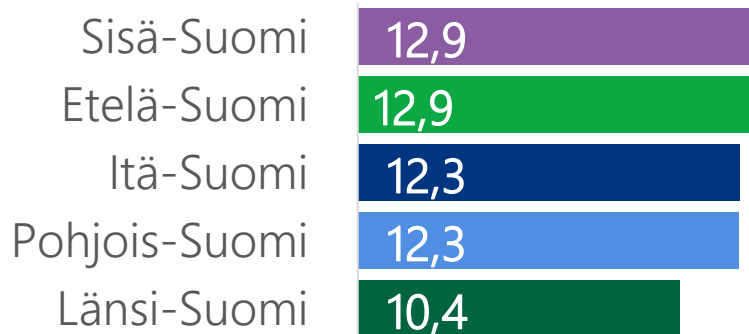

Aikuisten (26–67-v.) kuntoutus-psykoterapia yhteistyöalueittain

Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaat 1 000 asukasta (26–67-v.) kohti

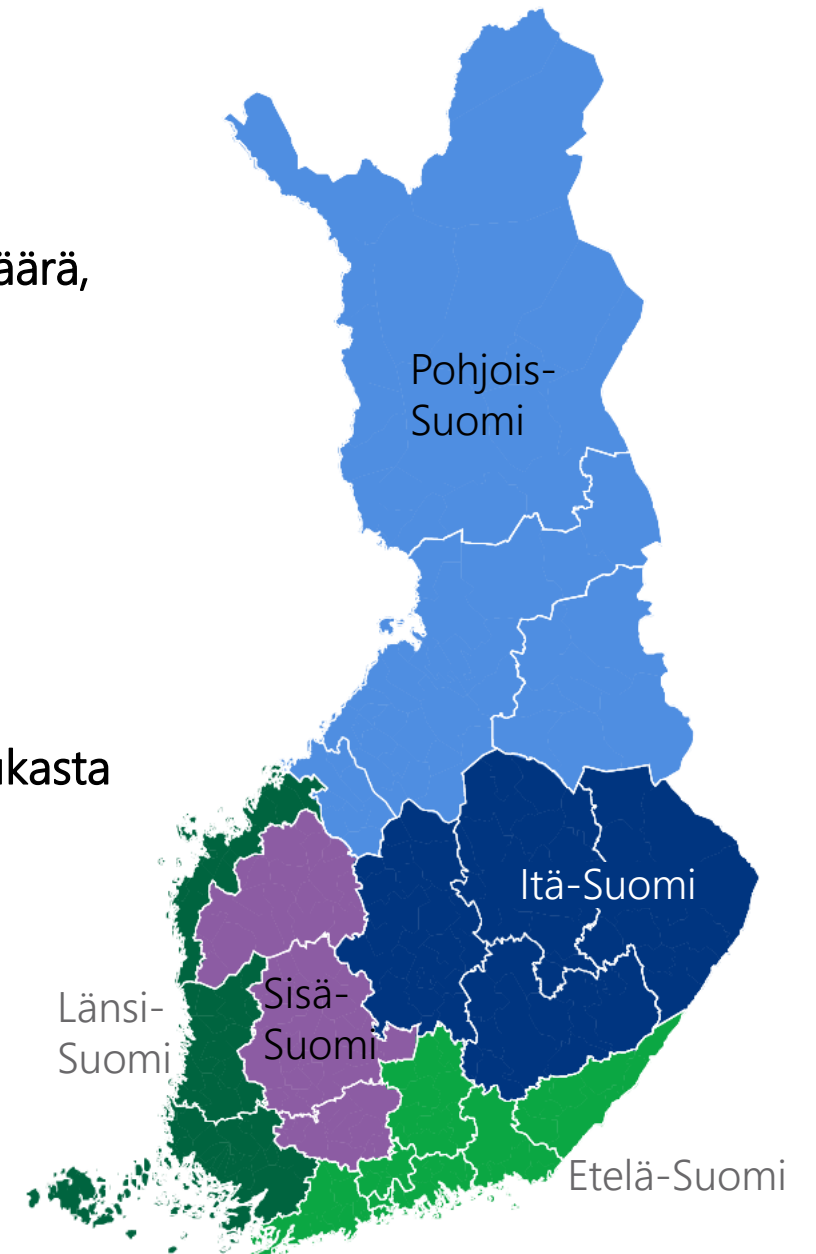

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

37 008

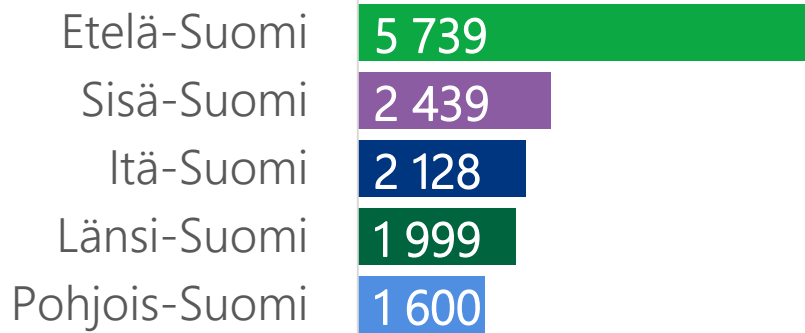
Asiakkaat 1 000 asukasta (26–67-v.) kohti koko maa

12,4

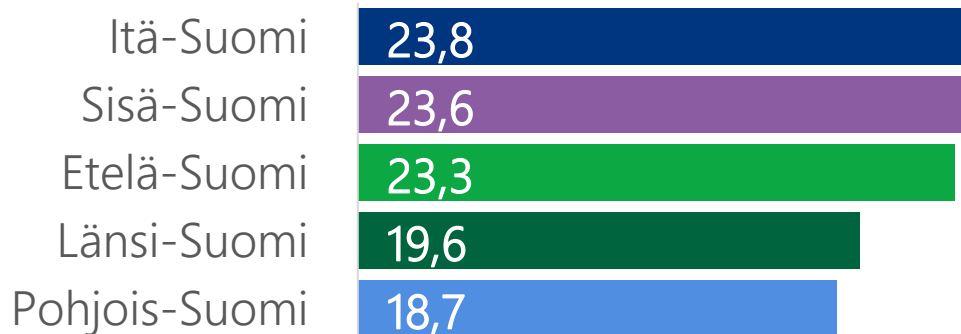

Nuorten (16–25-v.) kuntoutus-psykoterapia yhteistyöalueittain

Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaat 1 000 asukasta (16–25-v.) kohti

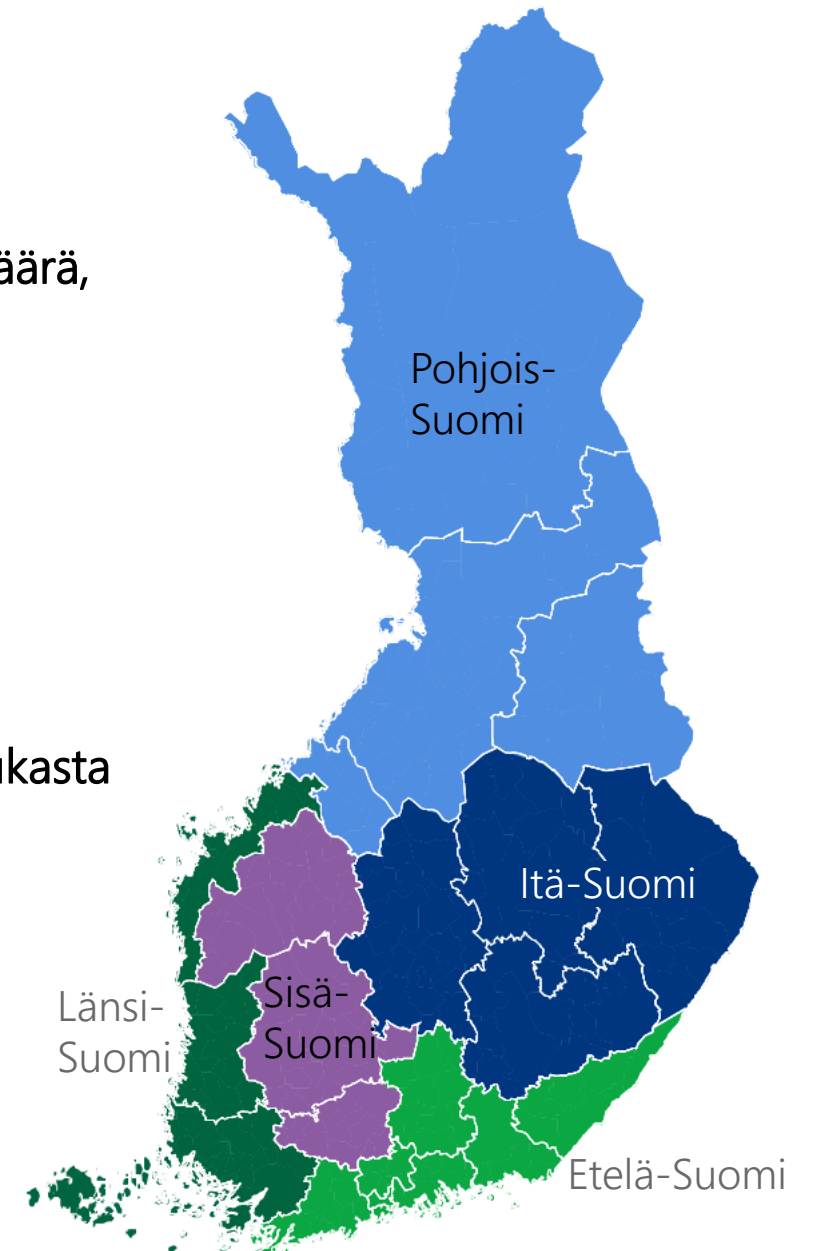

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

13 958

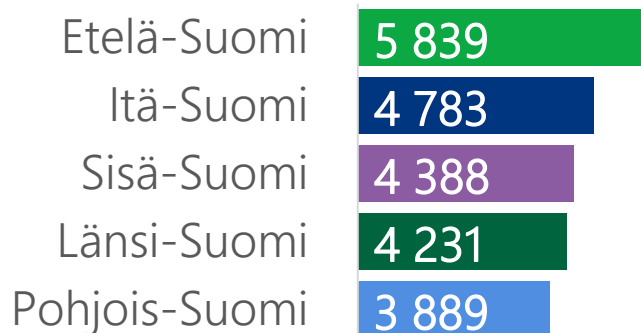
Asiakkaat 1 000 asukasta (16–25-v.) kohti koko maa

22,3

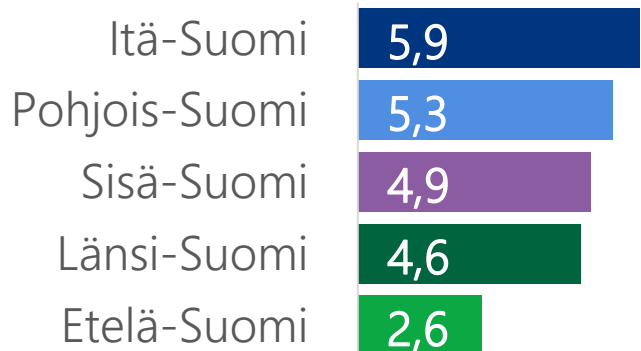

Harkinnanvarainen lääkinnällinen kuntoutus yhteistyöalueittain

Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaat 1 000 asukasta (koko väestö) kohti

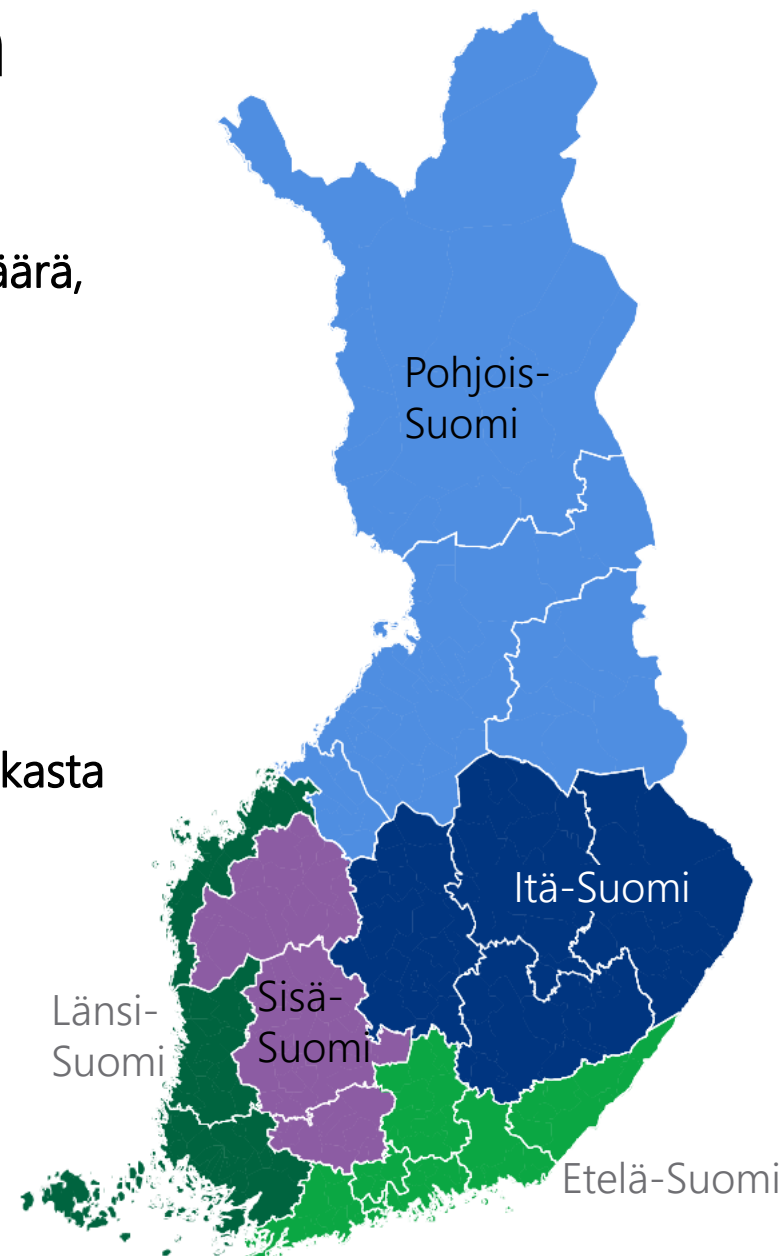

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

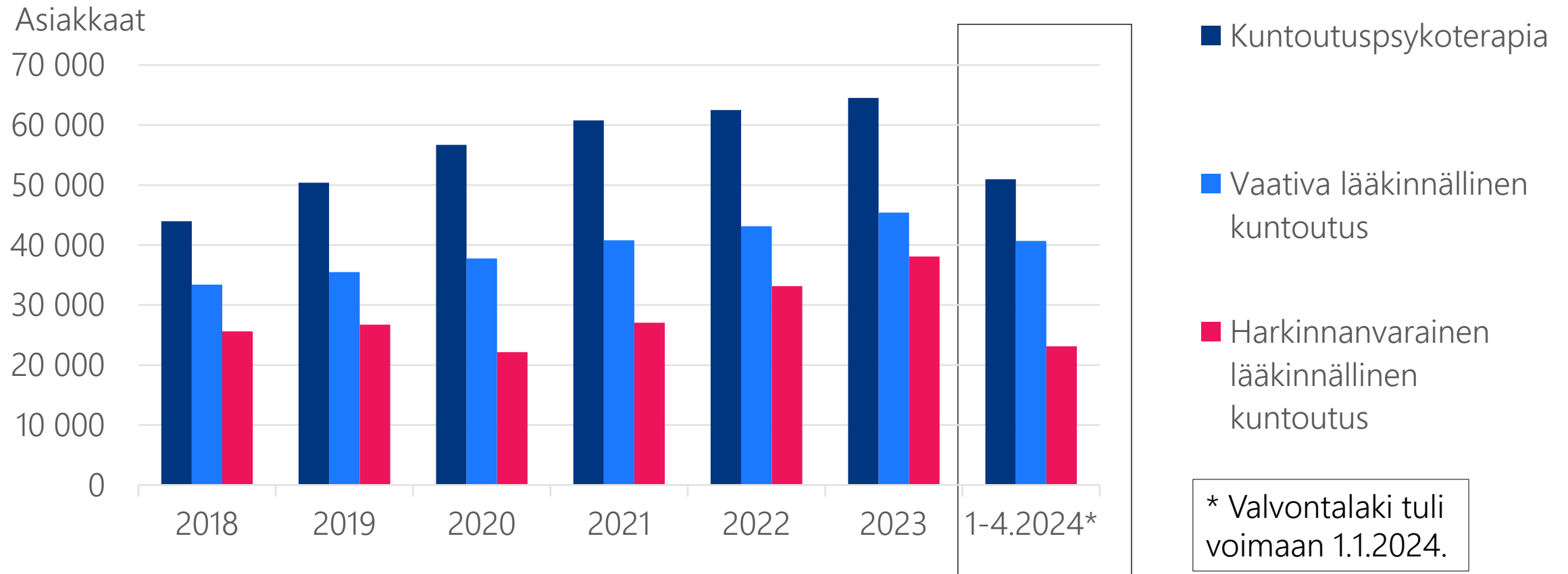
23 134

Asiakkaat 1 000 asukasta (koko väestö) kohti koko maa

4,1

Kuntoutusasiakkaat lakiperusteiden mukaan (kuntoutuksen jatkuvuus)

Kela|Fpa

Kuntoutuksen laatu ja turvallisuus

Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti tammi-huhtikuu 2024

Asiakaspalautteet sekä kuntoutuksen aikana tapahtuneet vakavat tapaturmat

Palautteiden kokonaismäärä 80*

Palautteet
laadusta

80

Palautteet
turvallisuudesta

16

Palautteiden keskeiset sisällöt

- Henkilöstön osaaminen ja ammattitaito
- Kuntoutuksen sisältö ja ohjelma

Tapaturmien määrä 1

*Saapunut palaute voi sisältää palautetta useasta eri aiheesta

Sopimuksenmukaisessa palvelun toteuttamisessa havaitut poikkeamat 1/2

Henkilöstö

- Vaadittu henkilöstö puuttunut
- Henkilöstömuutos tehty ilman Kelan hyväksyntää
- Vaadittu EA-koulutus puuttunut henkilöstöltä

Vakuutukset

- Vastuuvakuutus puuttunut (alihankkijalta)
- Vaadittu tapaturmavakuutus puuttunut

Kuntoutuksen toteutus

- Kuntoutusta ei ole toteutettu palvelukuvauksen mukaisesti
- Kuntoutuspalautetta ei ole toimitettu palvelukuvauksen mukaisessa määräajassa

Toimitilat

- Kuntoutusta toteutettu muussa kuin Kelan hyväksymässä toimitilassa

Sopimuksenmukaisessa palvelun toteuttamisessa havaitut poikkeamat 2/2

Laskutus

- Palveluntuottaja laskuttanut virheellisesti

Rekisteröityminen

- Rekisteröitymisehdot eivät ole täyttyneet

Taloudellinen tilanne

- Palveluntuottaja ei ole ollut ennakkoperintärekisterissä
- Palveluntuottaja ei ole toimittanut todistusta verojen maksamisesta

Palvelun järjestämiseen liittyvät toteutuneet toimenpiteet

Kuntoutuspsykoterapia ja harkinnanvarainen neuropsykologinen kuntoutus

Kirjallinen ohjaus

0

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus ja muu harkinnanvarainen lääkinnällinen kuntoutus

Kirjallinen huomautus

16

Reklamaatio

10

Kelan aloitteesta tehdyt sopimusten purut

3

Kehittämistoimenpiteet

- palveluntuottajien koulutukset ja tapaamiset
- palvelukuvausten uudistaminen
- sopimusehtojen päivittäminen seuraavalla sopimuskaudella
- yhteisten toimintamallien kehittäminen
- Kelan sisäinen yhteistyö
- yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueiden kanssa
- tieto- ja viestintäjärjestelmien kehittäminen
- palvelujen järjestämisen kehittäminen/uudistaminen
- viestinnän kehittäminen